

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

- א. כל הכלים שעשה משה משיחתו מקדשתו מכאן ואילך עבודתו מחנכתו.....1
- ב. שתי תודות שאמרו בלחמן ולא בבשרן ... גדולה שבתודה ומאי ניהו חמין.....2
- ג. התודה היתה באה מן חמש סאין ירושלמין שהן שש מדבריות שהן שתי איפות והאיפה שלש סאין עשרים עשרון עשרה לחמין ועשרה למצה ובמצה שלשה מינין חלות ריקין ורבוכה.....2
- ד. אין העזרה מתקדשת אלא בשירי מנחה ... כירושלים מה ירושלים דבר הנאכל בה ויוצא ממנה נפסל אף עזרה דבר הנאכל בה והיוצא ממנה נפסל.....3
- ה. אפילו חלקם לא תאפה חמין.....4
- ו. אין בנין מקדש דוחה יום טוב ... אין בנין בית המקדש בלילה.....4
- ז. שיר של תודה בכנורות ובנבלים ובצלצלים על כל פינה ופינה ועל כל אבן גדולה שבירושלים ואומר ארוממך ה' כי דליתני וגו' ושיר של ... ואומר יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן עד כי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונך וחוזר ואומר מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו ה' מה רבו צרי עד לה' הישועה על עמך ברכתך סלה.....5
- ח. אסור להתרפאות בדברי תורה להגן שאני ... הלוחש על המכה אין לו חלק לעולם הבא ... ברוקק שנו לפי שאין מזכירין שם שמים על הרקיקה.....6
- ט. בית דין מהלכין ושתי תודות מהלכות ובית דין אחריהם.....9

דף טו.

א. כל הכלים שעשה משה משיחתו מקדשתו מכאן ואילך עבודתו מחנכתו

כבר התבאר במסכת יומא דף יב: ובסנהדרין דף מז: שכל כלי המקדש¹ שעשה משה במדבר לא נתקדשו אלא במשיחתו בשמן המשחה שנאמר (במדבר ז פסוק א) וַיִּמָּשְׁחֵם וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם, ודבר זה אינו נוהג לדורות, אלא הכלים כולן כיון שנשתמשו בהן במקדש במלאכתו נתקדשו שנאמר (שם ד פסוק יב) אֲשֶׁר יִשְׁרְתוּ בָם בַּקֹּדֶשׁ בשירות הם מתקדשין.

¹ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק א הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ב. שתי תודות שאמרו בלחמן ולא בבשרן ... גדולה שבתודה ומאי ניהו חמץ

כבר התבאר במסכת סוטה דף מה. ולעיל דף יד: שאין מוסיפין² על העיר או על העזרות³, אלא על פי המלך⁴, וע"פ נביא, ובאורים ותומים, ועל פי סנהדרין של שבעים ואחד זקנים, שנאמר (שמות כה פסוק ט) כָּכָל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאָה אוֹתָךְ וגו' וְכֵן תַּעֲשׂוּ לדורות, ומשה רבינו מלך היה⁵.

וכיצד מוסיפין על העיר עושין בית דין שתי תודות ולוקחין לחם חמץ שבהם והולכים אחר שתי התודות בדרך שיבואר להלן בעזרי"ת, עד שמגיעין לסוף המקום שמקדשין אותו ועומדין שם, ואוכלים שם לחם תודה אחת משתי התודות והשנייה נשרפת. ויבואר עוד להלן בעזרי"ת

ג. התודה היתה באה מן חמש סאיין ירושלמיו' שהן שש מדבריות שהן שתי איפות והאיפה שלש סאיין עשרים

² רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ו הלכה יא
³ ומדלא קתני על האולם ועל ההיכל ג"כ ש"מ דעליהם אין להוסיף. וי"ל הטעם משום דכתיב: הכל בכתב מיד ד' עלי השכיל. ואף על גב דבניין בית שני לא היה שוה לגמרי לבניין שלמה שהרי גובה של בניין שלמה היה ק"כ כמבואר בריש דברי הימים (ב) ובית שני היה ק', וגם באורכו נראה מהפסוקים דלא דמיין דבבית שני ארכו ק' ובניין שלמה נראה ממלכים (ו) דהיה שמונים ע"ש וכמ"ש הרמב"ם בריש בית הבחירה שבנאוהו מעין שלמה ומעין לעתיד, מ"מ אין מוסיפין בהם דבעיקר האורך של ההיכל והקדשי קדשים היו שוין אורך ההיכל ארבעים ואורך הקדש קדשים עשרים בין בבניין שלמה ובין בבית שני, אמנם בירושלמי פ"ק דסנהדרין (ה"ג) איתא דאפילו על ההיכל מוסיפין, שאומר שם בקשו להוסיף על ההיכל במה מוסיפין ומסיק במנחת מאפה ע"ש, ודלא כמ"ש בסעי' א. וצ"ל דהא דתנן עיר ועזרות אורחא דמילתא קתני דבהם רואין לפעמים צורך להוסיף לפי רוב העם, אבל בהיכל שאין שם הילוך רק לכהן בקטרת ומנרה ולחם הפנים אין צורך להוסיף אבל אם רצו מוסיפין. ערוך השולחן העתיד הלכות בית המקדש סימן יג סעיף א ג.
⁴ ראה רש"י סוכה מ"ה ב ד"ה יותם בן עוזיה כו' כל הדינים שהיה דן היה אומרם בשם המלך, הרי שמשפטיו היו בשם עוז מלכות, וע' מדרש תנאים דברים י"ז י"ט לשמור את כל דברי התורה הזאת ואת החוקים האלה לעשותם, ואת החוקים האלו חוקי מלכות, אתה אומר חוקי מלכות או אינו אלא דברות, כשהוא אומר לשמור את כל דברי התורה הזאת הרי דברות אמורות הא מה אני מקיים את החוקים האלו חוקי מלכות
⁵ וכן הוא לשון הרמב"ן שמות פרק ל פסוק יג "קבע לו משה רבינו מטבע כסף בישראל, כי מלך גדול היה, וקרא למטבע ההוא "שקל" בעבור שכל המטבע במשקל שלם, אין בו פחות ולא כסף סיגים".

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

עשרון עשרה לחמץ ועשרה למצה ובמצה שלשה מינין

חלות רקיקין ורבוכה

נאמר בפרשת צו (ויקרא ז פסוק י ביג) אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן, על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודה שלמיו.

בהמת השלמים זבח התודה היא המרכז, ואליה יש לצרף את הלחם האמור כאן. כיצד הוא הלחם⁶ שמביא עם התודה, לוקח עשרים עשרון סולת, ועושה מהם עשרה עשרונים חמץ, ועשרה מצה, העשרה של חמץ עושה אותם עשר חלות.

כיצד מחמצן, מביא שאור כדי חמוצן ונותנו לתוך המדה וממלא את המדה, אף על פי שסופה להיות חסירה או יתירה מפני הטלת השאור, שפעמים יהיה עבה וקשה ופעמים רכה אין משגיחין אלא על מדתה עתה, והרי הוא מודד עשרון עשרון שלמים.

והעשרה עשרונים של מצה עושה מהן שלשים חלות שוות, עשר חלות מכל מין, עשר חלות מאפה תנור, ועשר חלות רקיקים, ועשר חלות מורבכת.

ד. אין העזרה מתקדשת אלא בשירי מנחה ... כירושלים מה

ירושלים דבר הנאכל בה ויוצא ממנה נפסל אף עזרה דבר

הנאכל בה והיוצא ממנה נפסל

⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה יז יח

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

אם הוסיפו על העזרה⁷, מקדשין אותה בשיירי המנחה מה ירושלים התודה שנאכלת בה מקדשתה, אף העזרה שיירי המנחות שאין נאכלין אלא בה, הן שמקדשין אותה בהן, ואוכלין אותן בסוף המקום שקדשו⁸.

דף טו:

ה. אפילו חלקם לא תאפה חמץ

כבר התבאר במסכת סוטה דף יד: טו. שכל המנחות⁹ הקריבות לגבי המזבח מצה חוץ משתי הלחם, ואסור להחמיצם אחר שנתקדשו בכלי¹⁰, וכן שירי המנחות שאוכלין הכהנים אף על פי שהן מותרין לאכלן בכל מאכל, וברבש, אין אוכלין אותן חמץ, שנאמר (שם פרק ו פסוק ט – י) וְהִנֹּתָרְתָּ מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אֲהָרֹן וּבָנָיו מִצֹּת תֹּאכֵל בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ בְּחֶצֶר אֹהֶל מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ. לֹא תֹאפֶה חֻמֵּץ חֶלְקָם וְגו', אפילו חלקם לא יחמיצו ואם החמיץ כזית¹¹ שיריה לוקה.

ו. אין בנין מקדש דוחה יום טוב ... אין בנין בית המקדש בלילה

⁷ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ו הלכה יג

⁸ ועי' ברשב"א בשבועות שכתב שאכילה אינה מעכבת ולכן אפי' לא אכלו שירי מנחה ג"כ מתקדשת יעו"ש היטיב. ועי' בסעי' י"א דכאן בעינן נמי מלך וכה"ג ואו"ת וכל הדברים שבעינן בקידוש העיר רק דנפק"מ במקום התודות שבקדוש העיר בעינן הכא שירי מנחות ופשוט. הרמוריה שם

⁹ רמב"ם שם הלכה יד

¹⁰ והיינו לאחר שמדרדו בעשרון שהיה כלי שרת אבל קודם שנתקדשה בכלי אינו חייב דאינה מנחה עדיין, עיין מנחות נ"ז ע"ב, וברמב"ם אינו מבואר זה בפירוש כי זה פשוט מנחת חינוך אות א ואות ה אמנם דעת הערוך השולחן העתיד שם סעי' ב דכל זמן שלא נתן בה שמן אין זו מנחה כלל ולא אסרה התורה.

¹¹ ומצטרף לשיעור אפילו ביותר מכדי אכילת פרס, דשיעור אכילת פרס הוא רק באכילה ולא באיסור אחר. וחצי שיעור בודאי אסור מן התורה, דחזי לאיצטרופי כמו בכל האיסורים ואפילו יותר מכדי אכילת פרס, וכגון שהחמיץ כזית מן המנחה, ורק בפחות פטור (מנחת חינוך קלה אות ג)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

אין בונין את המקדש¹² בלילה שנאמר (במדבר ט פסוק טו) וביום הקים את המשכן ביום מקימין לא בלילה, ועוסקין בבנין מעלות השחר¹³ עד צאת הכוכבים,

והכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובמזונם אנשים ונשים כמקדש המדבר, ואין מבטלין תינוקות של בית רבן לבנין, ואין בנין בית המקדש דוחה יום טוב.

ז. שיר של תודה בכנורות ובנבלים ובצלצלים על כל פינה ופינה ועל כל אבן גדולה שבירושלים ואומר ארוממך ה' כי דליתני וגו' ושיר של ... ואומר יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן עד כי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונך וחוזר ואומר מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו ה' מה רבו צרי עד לה' הישועה על עמך ברכתך סלה

כבר התבאר כיצד מוסיפין על העיר עושין בית דין שתי תודות ולוקחין לחם חמץ שבהם והולכים אחר שתי התודות, כמו שיבואר להלן בעזרה"ת.

ועומדין בכנורות ובנבלים ובצלצל על כל פנה ופנה ועל כל אבן (ואבן) שבירושלים ואומר¹⁴ ארוממך ה' פי דליתני וגו', שהוא מזמור חנוכת

¹² רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק א הלכה יב

¹³ ר"ל אף על גב דשאר פועלים אינם יוצאים למלאכתם רק מהנין החמה כמבואר ברפ"ז דב"מ מ"מ הכא שאני כמש"כ התוס' התם ועי' במש"כ בחי' לברכות ב' ב' יעו"ש ואף על גב דשם בנחמיה מבואר דמיירי מבנין חומות ירושלים מ"מ י"ל דכ"ש בבנין ביהמ"ק דחמיר טפי. הר המוריה שם

¹⁴ מה רבו צרי דלא נאמר אלא באותו זמן שהיו הצרים מתלוצצים עליהם אבל היכא דאין צרים מתלוצצים עליהם לא אמרינן ליה דמזמור יושב בסתר עליון נמי אינו ענין לאומרו אלא כשיש צרים הנלחמים בהם דכתיב מחץ יעוף יומם וגו' יפול מצדך אלף וגו' כס"מ שם. ועיין מל"מ שהתוספות שם כתבו עד כי אתה ה' מחסי דכתיב לעיל מיניה ושלומת רשעים תראה דמשתעי באויבים שהיו מיצרין להם בשעת הבנין אבל משם ואילך לא משתעי בהכי. הרי דס"ל דמזמור זה לא נאמר אלא באותו זמן והכי דייקא שמעתתא דקאמר עד כי אתה ה' מחסי.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

הבית¹⁵, וי"א¹⁶ שאומרים גם שיר של פגעים (תהלים צא) יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן עד (שם פסוק ט) כי אתה ה' מחסי¹⁷ ויש מסיימים הפסוק עליון שמת מעונך ושיר של תודה (תהלים ק) מזמור לתודה וגו' עד שמגיעין לסוף המקום שמקדשין אותו ועומדין שם, ואוכלים שם לחם תודה, אחת משתי התודות והשנייה נשרפת.

ח. אסור להתרפאות בדברי תורה להגן שאני ... הלוחש על המכה אין לו חלק לעולם הבא ... ברוקק שנו לפי שאין מזכירין שם שמים על הרקיקה

הבריא¹⁸, מותר לקרות פסוקים להגן עליו מהמוזיקין. וי"א¹⁹ שאפילו קורא כדי שתגן עליו זכות קריאתם שינצל מצרות ומנזקים. וי"א שמה שמותר לאדם²⁰ לומר דברי תורה או מזמורי תהילים²¹ הוא רק לעורר נפשו לטובה לחסות בה' ולהשים בו כל מבטחו ולקבוע בלבבו יראתו ולסמוך על חסדו וטובו, ומתוך התעוררות על זה יהיה נשמר בלי ספק מכל נזק.

¹⁵ רש"י כאן ומשמע שאומרים כל המזמור וצ"ע

¹⁶ דעת רש"י וכמש"כ בכסף משנה ובמל"מ ומדברי רש"י משמע דלעולם אמרינן ליה שנתן טעם לזה המזמור לפי שאמרו משה בהקמת המשכן אך ולדברי רש"י צריך טעם למה לא סיימו המזמור ולא ידעתי למה לא הביא מרן דברי התוס' הללו. ודע דבגמרא אמרינן ת"ר שיר של תודה בכנורות כו' ופירש"י שיר של תודה היו אומרים שם בכנורות ומהו שיר של תודה מזמור לתודה. ורבינו לא כתב מזמור זה ונראה דרבינו מפרש לה הכי שיר של תודה כלומר שיר של תודה זו שהיו מביאין לקדש העיר היה בכנורות ובנבלים כו' והיה אומר ארוממך ה' וגו'. ובאמת דברי רש"י כבר הניח הרש"ל בחכמת שלמה וכן הב"ח בהנהגותיו בצ"ע יעו"ש היטיב דא"כ הו"ל לומר ויהי נועם (וכמו דאיתא בתוספתא דמנחות פ"ז ובתו"כ פרשת שמיני יעו"ש) וכ"כ התוס' יום.

¹⁷ גירסת הגר"א בגמ' וצ"ע דכל דלא פסריה משה לא פסקינן וצ"ע.

¹⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד קעט י

¹⁹ לבוש שם וכן משמע בגמ' א"ח רל"ז

²⁰ חינוך תקיב

²¹ וז"ל שם "ואולי בני תקשה עלי בהא דגרסינן בשבועות בפרק ידיעות הטומאה (טו ע"ב) שיר של פגעים בכנורות ובנבלים, ואומר יושב בסתר עליון עד כי אתה ה' מחסי (תהלים צ"א), ואומר ה' מה רבו צרי עד לה' הישועה (שם ג'), ופירוש פגעים, כלומר שאמירת אלו המזמורים תועיל לשמור מן הנזקין, ואמרו בברכות רבי יהושע בן לוי מסדר להו להני קראי וגאני, ואין הדבר חלילה דומה לענין חובר חובר שזכרנו, וכבר אמרו זכרונם לברכה (שם) על זה אסור להתרפאות בדברי תורה, אבל הזכירו לומר מזמורים אלו שיש בהם דברים יעוררו הנפש היודע אותם לחסות בה' ולהשים בו כל מבטחו ולקבוע בלבבו יראתו ולסמוך על חסדו וטובו, ומתוך התעוררות על זה יהיה נשמר בלי ספק מכל נזק. וזה שהשיבו בגמרא בענין זה, דקא פריך התם והיכי עביד רבי יהושע כן והאמר רבי יהושע אסור להתרפאות בדברי תורה, ואמרו להגן שאני"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וכבר התבאר במסכת סנהדרין דף קא. שהלוחש על המכה²² או על החולה ורוקק²³, ואחר כך קורא פסוק מן התורה התורה וכן מנביאים או כתובים²⁴ אפילו בלשון לע"ז ואין לו חלק לעולם הבא, מפני שנראה כרוקק על פסוקי התורה²⁵, וי"א שרק בפסוק שיש בו שם אין לו חלק לעולם הבא²⁶.

אולם גם אם אינו רוקק איסורא מיהו איכא ללחוש פסוקי התורה²⁷ על המכה לרפואה אפילו אין בו שם, מפני שעושה דברי תורה רפואת הגוף, והקדוש ברוך הוא לא נתנה אלא לרפואת הנפש.

וכן הקורא על התינוק²⁸ שנפגע והמניח ספר תורה או תפילין על הקטן בשביל שיישן לא די להם שהם בכלל מנחשים וחוברים, אלא שהן בכלל הכופרים בתורה שהן עושין דברי תורה רפואת גוף ואינן אלא רפואת נפשות שנאמר (משלי ג פסוק כב) וַיְהִי חַיִּים לְנַפְשִׁי. וי"א שאינו נחשב כופר אא"כ יורק אחר שקורא הפסוק²⁹ אבל בלא"ה אינו אלא איסור.

במקום סכנת נפשות הכל מותר ואפילו ברוקק³⁰.

יש אומרים דהיינו דוקא כשקורא הפסוק בלשון הקודש כמו שניתן מסיני, אבל אם אומרו בלשון לע"ז מותר אפילו אין בו סכנה³¹, אך ברוקק יש ליזהר בכל לשון בפרט

²² שו"ע ונו"כ יו"ד קעט ח

²³ ברש"י דדוקא לוחש אחר הרקיקה אסור אבל בטור כתוב ומזכיר שם שמים ורוקק משמע שהאיסור אפי' ברוקק אח"כ. ט"ז שם ו

²⁴ חמרא וחיי סנהדרין קא

²⁵ כך נראה לשון המחבר, וכן מדויק בלבוש

²⁶ כך נראה מהרמ"א שם הטעם דכיון דמזכיר שם שמים על הרקיקה הוי בזיון ח"ו, ט"ז שם ה, ובש"ך שם י כתב שאף דעת המחבר והלבוש כן וז"ל לפי שאין מזכירין ש"ש על הרקיקה, ש"ס, משמע בקורא פסוק בלא שם אף ברקיקה ליכא אלא איסורא וכן משמע בטור בשם ר"י וב"י וכן משמע מדברי הרב והמחבר קיצר במובן דלא כהעמ"ז שכתב שנראה כרוקק על פסוקי תורה כו' ומיהו י"ל דעל פסוקי תורה שיש בהן שמות קאמר וכן משמע מסוף דבריו ע"ש.

²⁷ וכן הוא ברש"י דדוקא לוחש אחר הרקיקה אסור אבל בטור כתוב ומזכיר שם שמים ורוקק משמע שהאיסור אפי' ברוקק אח"כ. ט"ז ז

²⁸ רמב"ם שם הי"ב חכמת אדם כלל פט סעי' ט

²⁹ "לפי שאין מזכירין שם שמים על הרקיקה והוא בזיון שמים"

³⁰ ב"י ושו"ע ושם

³¹ הב"ח אוסר גם לשון לעז כמו לשון הקודש וחולק עליו הש"ך וכתב השם בל' הקדש הוא שם אבל בלשון חול אינו שם כלל והגע עצמך דהא מותר למחות שם שנכתב בלשון חול כגון גאט בלשון אשכנז או בוי"ג בלשון פולין ורוסי"א וכיוצא בזה (עיין תשובת חות יאיר סימן ק"י) [קט] דמכל מקום אם כתבו בכתב אשורית אפשר יש בו איסור למחקו ומה שלא הביאו הפוסקי' הך דרש"י כהאי גונא מצינו טובא הלכך אני אומר ודאי

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

אם מזכירין את השם, שאז אין לו חלק לעולם הבא אם רקק ואמרו במקום שאין בו סכנה.

ואם מברך או מתפלל על החולה מותר להזכיר פסוקים לצורך ברכה או תפילה או זכות על החולה אם אינו עושה כן משום שסומך על הכח הסגולי שבתפילה³²

וי"א³³ שלפיכך אין לומר פסוקים בשם החולה ממזמור קיט בתהילים אלא אם כן הוא חולה שיש בו סכנה.

מותר לעשות³⁴ סגולה בתשמישי קדושה כגון לכרוך אשה מעוברת במפה של ספר תורה כדי שלא תפיל.

מה שנוהגין ברקיקה³⁵ בתפילת עלינו לשבח קודם ואנחנו כורעים אין חשש כלל, ששם הכל יודעין שהרקיקה היא לבזיון הגילולים של עובדי כוכבים והיא כבוד שמים שמזכיר אח"כ.

מותר³⁶ להתרפאות בקמיע אפילו יש בהן שמות, וכן מותר לישא קמיעין אף על פי שיש בהן פסוקים, ודוקא להגן עליו כלומר שיגן עליו זכותם שלא יחלה, אבל אם חלה כבר אסור להתרפאות בהן, שאין התורה ניתנה לרפואת הגוף, לפיכך³⁷ לכתחילה אסור לכתוב פסוקים בקמיעים כלל, שמכשיל הבריות שיבואו להתרפאות בהן.

וזה דוקא בחולי³⁸ שאין בה סכנה אבל בחולי שיש בה סכנה הכל מותר ולכן נהגו העולם לכתוב קמיעות בשמות ופסוקים על מי שהוא נכפה או שוטה וכן למפלת.

לכתחלה יש לזהר בכל מה דאפשר וכמ"ש גם הרב אבל היכא דלא אפשר לא אפשר. ש"ך שם יא, ועי' בחכמת אדם כלל ס"ד סעי' ז' שמתמה על הש"ך במ"ש דבלשון לע"ז אינו שם כלל ומותר למחקו שהוא תמוה שהרי המקלל השם בכל לשון חייב וכמ"ש בחו"מ סי' פ"ז עיין שם

³² קונטרס תמים תהיה

³³ כרם שלמה שם ס"ק כו

³⁴ דרכי תשובה שם ס"ק לב בשם שו"ת טומו"ד

³⁵ ט"ז שם ה

³⁶ שו"ע ונו"ב יו"ד שם יב

³⁷ לבוש שם אולם בט"ז וש"ך כתבו הטעם כדאיתא ריש פרק כל כתבי כותבי ברכות כשורפי ס"ת לפי שאם תפול דליקה בשבת אסור להצילם ולהטריח עבורם בשבת ואף על גב ששכשיו כותבין בסידורין הברכות היינו משום עת לעשות לה' מה שאין כן בקמיעין כ"כ ב"י בשם רשב"א

³⁸ עי' בשלחן גבוה ס"ק כ"ה שהביא מדברי הספר חסידים דזה דוקא בחולי שאין בה סכנה אבל בחולי שיש בה סכנה הכל מותר דנראה דמה"ט נהגו העולם לכתוב קמיעות בשמות ופסוקים על מי שהוא נכפה או שוטה דמסוכן שמא יפול בעצמו לבור או ממקום גבוה בשעת שהוא נכפה ר"ל או שוטה וכ"ש לחולי שיש בו סכנה נפשות ודאי שמותר לכתוב הכל שאין לך דבר שעומד בפני פקוח נפש וה"ה למפלת שמותר לכתוב קמיעה בשמות ופסוקים שלא תפול דאע"ג דהנפל אינו בר קיימא אמו בת קיימא היא ומסוכנת הוא כשמפלת עכ"ל. דרכ"ת שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ט. בית דין מהלכין ושתי תודות מהלכות ובית דין אחריהם

כבר התבאר שביצד מוסיפין על העיר עושין בית דין שתי תודות ולוקחין לחם חמין שבהם והולכים בית דין אחר שתי התודות, על גבי עובי החומה³⁹, ושתי התודות זו אחר זו. וי"א⁴⁰ שהולכין בית דין במקביל עם התודות, וכל ישראל אחריהם.

³⁹ ואיך היה החילוך ע"י תוס' פסחים פ"ה ב' ושבועות שם בתוס' אם היו מבפנים לחומה או מבחוץ לחומה ובמקרא משמע שהלכו על עובי החומה ממש וכ"כ התוס' שם ושם במסקנתם דלפי המסקנא שמיירי כבר שורא אה"נ דהלכו על עובי החומה. הר המוריה שם.

⁴⁰ בן ביאר בהר המוריה את גירסת הגר"א כאן בסוגייתנו שכתב וז"ל אחריהן נמחק ובי"ד נמחק ונ"ב וכל ישראל עכ"ל והנה מש"כ אחריהן נמחק לכאורה נעלם כוונתו על מאי קאי וצ"ל דהג"ה הראשונה קאי על המשנה דבאמת קשה לשון המשנה דהא תני בהדיא ובי"ד מהלכין וב' תודות אחריהן ובגמרא משני דבאמת היה להיפך דתודות קדמי ובי"ד אולי אחריהן לכן הגיה ומחק תיבת אחריהן במשנה וכצ"ל ובי"ד מהלכין וב' תודות וכל ישראל אחריהם ומאי דמקשה הש"ס למימרא דבי"ד קמי תודה אזלי והכתיב וכו' י"ל דהכי מקשה מדתני ובי"ד מהלכין מקודם ואח"כ נקיט ומני וב' תודות וכל ישראל אחריהם משמע דקדמי בי"ד ואולי והא כתיב וילך אחריהם וגו' בן נראה לכאורה. אך לפי"ז יש לעיין למה מחק תיבות ובי"ד והגיה במקומו וכל ישראל (הן אמת כי לפי מש"כ שהש"ס אינו מגיה המשנה רק מפרשה וא"כ הא במשנה איתא וכל ישראל אחריהם לכן הגיה הגר"א בן. והנה יש לכאורה קצת הכרח לזה כי יש לדייק בקרא דכתיב וילך אחריהם הושעיה וכו' והא תודות לשון נקבה הוא כדכתיב ואעמידה שתי תודות גדולות וגו' והו"ל למיכתב וילך אחריהן אלא ודאי דאחריהם אבי"ד קאי וה"ק התם ואעלה את שרי יהודה מעל לחומה ואעמידה שתי תודות גדולות ותהלכות לימין וכו' היינו שלקח את שרי יהודה והם הבי"ד והעלום מעל לחומה ושוב אמר דאחר הבי"ד הלכו הושעיה וחצי שרי יהודה. הם מכלל כל ישראל אחריהם שהבי"ד הלכו בשוה עם התודות ויתר השרים שלא היו מבי"ד נתחלקו לשנים ומחצה מהם הלכו עם הושעיה אחר הבי"ד ושם כתוב ועזרא הסופר לפניהם אולי לפי שהיה ראש בי"ד והוא הלך בראש כולם אמר שהוא ובי"ד הלכו לפני חצי השרים והם הלכו עם התודה האחת בשוה. ושוב אמר והתודה השנית וגו' ואני אחריהם וחצי העם וגו' אלמא דהעם הלכו אחריהם אבל הבי"ד הלכו בשוה עם התודות ועכשו אתי המשנה כפשוטה וה"ק דהב"ד היו מהלכין וכן התודות מהלכין בשוה עם הבי"ד אבל כל ישראל הלכו אחריהם (ודלא כס"ד מתחלה דהבי"ד היו מהלכין תחלה והתודות וכל ישראל אחריהם אחרי הבי"ד) בן נראה לענ"ד ליישב דבריו הקדושים אם לא נפל בהן ט"ס. אבל רבינו אזיל בתר נוסחא דידן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

